

ירחי כלה בני תורה תשפ"ה

סוגיא דכלה: עביד איניש דינא לנפשיה

בבא קמא [כז:] ושלחן ערוך תו"מ סי' ד'

יום ראשון:

סדר א:

- א. ב"ק [כז:] מתחיל מ'שלח ליה דההוא גרגותא' – עד [כח.] 'ת"ש הרי שהיתה.'
 - ב. תוס' ד"ה אלא, תוס' ד"ה ואי, תוס' ד"ה משבר, תוס' ד"ה לא.
 - ג. נמוקי יוסף – מבאר גדרי עביד איניש דינא לנפשיה ומדמהו לשליח ב"ד רבינו אפרים – מבואר שהפסק הלכה תלוי אם זה נחשב איסור או דינא.
 - ד. שלחן ערוך סי' ד' סעיף א' ברמ"א – מבואר שאין היתר להכות אלא א"כ אי אפשר בענין אחר
 - ה. שלחן ערוך סי' תכ"א סעיף ו' – מבואר שיש שני דעות אם מותר להכות
 - ו. רמב"ם הלכות עבדים פ"ג ה"ה עם המשנה למלך – דן במה שיש איסור הכאה אף למ"ד עביד איניש דינא לנפשיה
 - ז. נתיבות המשפט סי' ד' סק"א – מבאר מתי יש היתר הכאה ומתי לא
 - ח. מנחת חינוך מצוה רכ"ד – מבאר הצד שאיסור 'נראה כגנב' הוא איסור דאורייתא
 - ט. דבר יעקב ב"ק דף כז: - מביא חקירה מהו יסוד הדין של עביד איניש דינא לנפשיה
 - י. רמב"ם הלכות סנהדרין פ"ב הי"ב – מבואר כצד א' של החקירה
 - יא. נתיבות המשפט ומשובב נתיבות סימן ג' סק"א – נחלקו אם כופין על המצות נעשה ע"י כל יחיד או דוקא ע"י ב"ד, ואיך לחלק מדין אפרושי מאיסורא דסוגיין.
- ליתר עיון: דבר משה ב"ק [כז:] – דן באורך בחקירה הנ"ל מהו יסוד דין של עביד איניש דינא לנפשיה

סדר ב:

- א. ברכות דף ה: - מתחיל מ'רב הונא' – עד 'בדמי חמרא'.
- ב. מרדכי סימן ל' – קושיית הראשונים על הגמ' ושיטת המהר"ם שרק בחפץ המבורר יש היתר של עביד איניש דינא לנפשיה
- ג. ראבי"ה – מביא תי' אחר על הגמ' ברכות
- ד. דרך החיים – פוסק כתירוץ הראבי"ה הנ"ל ומבארו יותר.

ה. נמוקי יוסף – מד"ה מאה פנדי – עד – וקצותה את כפה [ולא עד בכלל]. – שיטתו בחפץ המבורר

ו. רא"ש סימן ג' – שיטת הרא"ש בחפץ המבורר – חילוק איסור למשכן הלואה

ז. הגהות אשר"י – ב' הגהות

ח. גמ' ב"מ [קייג]. יסוד האיסור של בחוץ תעמוד.

תוס' ד"ה מבואר שהוא רק דרבנן

ט. החינוך מצוה תקפ"ה – מבואר שהוא איסור דאורייתא

י. שו"ע סי' ד' רמ"א בא"ד וי"א דלא אמרינן

ליתר עיון: פתחי חושן הלכות הלואה פרק ו ס"ק ד

יום שני סדר א:

סדר ג:

א. ברכות דף ה: - ר' הונא תקיפו לי' – עד – ואזדבן בדמי דחמרא

ב. מרדכי סי' ל' – שיטת המהר"ם חפץ המבורר

ג. ריב"ש סי' שצ"ו – חולק על המרדכי וסובר שרק הלואה אסור אבל שאר חובות מותר לתפוס

ד. טור חושן משפט סי' ד' ודרכי משה – מביא הפלוגתא בין המרדכי לריב"ש

ה. מהרי"ק סי' קס"א – מבאר שיש חילוק בין דעת הרא"ש ודעת המהר"ם – תפיסה מותרת

וחפץ המבורר ממש לכו"ע יכול לדון לנפשיה

ו. שו"ע חו"מ סי' ד' ס"א ורמ"א – שיטת הרמ"א קשה מאד להבין, שהביא כמה יש אומרים,

וגם שינה מלשון המהרי"ק

סמ"ע ס"ק ג' וס"ק ד – מבאר דברי הרמ"א

ז. קצות החושן סי' ד' ס"ק א'

ח. נתיבות המשפט סי' ד' ס"ק ג'